

EENDENTELLING (broedvogels)

Ook dit jaar werd weer een Kuifeenden telling gehouden op 14 juli, waarbij weer alle andere nog aanwezige eenden ook geteld werden. We zijn ons bewust dat de aantallen van de Wilde- en Slobeend veel te laag en die van de Wintertaling te laag zijn, daar een groot deel van deze eenden al vliegvlugge jongen hadden, waarna zij met hun kroost het duingebied verlaten.

Dit jaar werd ook zoveel mogelijk Meerkoeten en Waterhoentjes geteld, doch niet alle waarnemers namen hier aan deel. Ook werden de poeltjes niet geteld waar deze vogels zich graag op houden, zodat ook deze aantallen veel te laag zijn.

Een grote moeilijkheid bij het tellen van Zwemeenden, Meerkoeten en Waterhoentjes is, dat zij bij gevaar niet het open water opgaan zoals de Duikeenden, maar zich haastig in de vaak dichte oeverbegroeiing terug trekken waardoor er veel over het hoofd gezien worden. Er zal volgend jaar getracht worden om één of meer tellingen vroeger in het jaar te verrichten, waardoor wij een juister beeld kunnen krijgen van de grote aantallen broedende Zwemeenden.

Ook dit jaar waren weer een groot aantal ♀♀ zonder pulli aanwezig (78 ex.), ik durf deze ♀♀ echter wel tot onze broedvogels te rekenen. Er werden namelijk op verschillende plaatsen pulli aangetroffen zonder ♀ .

Ook waren er ♀♀ met 20 tot 30 pulli bij zich, vaak van verschillende leeftijd, maar ook wel van één leeftijd.

Dan werden er ook nog vele nesten gevonden met 15 tot 23 eieren, duidelijk eieren van verschillende ♀♀ in één nest. Het is daarom goed verklaarbaar dat er een flink aantal ♀♀ zonder pulli aanwezig zijn.

In het Eendenmeer, een meertje van \pm 200 x 150 m. met daarin enige grillig gevormde eilandjes, (die \pm $\frac{1}{3}$ van de wateroppervlakte innemen) stelde wij dit jaar een kolonie vorming van de Kuifeend vast. Op deze eilandjes bevond zich een Kokmeeuwen kolonie van \pm 400 ex. De oevers van het meertje zijn dicht begroeid met brandnetels, riet, lisdodde, wolfspoot en bitterzoet met hier en daar duindoorns en vlieren.

In de begroeiing van de oevers vonden wij slechts 2 Kuifeend nesten, (hier broeden geen Kokmeeuwen). Op de eilandjes waar de Kokmeeuwen op broeden vonden wij 24 Kuifeendnasten. Deze eilandjes zijn voornamelijk begroeid met brandnetels en langs de randen hier en daar riet of lisdodde.

De Kokmeeuwen nemen de randen van de eilandjes in beslag, terwijl de Kuifeenden verder van de kant af broeden doch wel dicht bij de Kokmeeuwnesten. De Kuifeendnesten lagen vaak dicht bij elkaar, er was zelfs één eilandje van 3 x 1 m. waarop ± 20 Kokmeeuwen en 3 Kuifeenden broedde.

Opvallend was echter, dat één eiland waarop bijna geen brandnetels groeien en ook geen Kokmeeuwen broeden geen enkel nest van de Kuifeend gevonden werd. Dit is een bewijs dat de Kuifeend proviteert van de bescherming van de felle en luidruchtige Kokmeeuwen, zelfs zodanig dat zij het liefst omringd zijn door Kokmeeuwnesten.

Op de eilandjes broedde ook nog minstens 3 paar Tafeleenden en in het riet 1 Fuut en 1 Dodaars.

Met dit relaas wil ik een lans breken voor de Kokmeeuw, zodat ik het voorlopig ongewenst acht om de Kokmeeuw uit het meertje te verdrijven of zelfs te miniseren.

Afkortingen: ♀M = ♀ met pulli, ♀Z = ♀ zonder pulli
 ♀♂ = paartje tenzij anders vermeld.

1^e infiltratiegebied (oudste)

		KUIFEEND				Wilde eend		Winter taling.		Tafel eend		Berg eend		Slob eend	
		♀M	Pul	♀Z	♀♂	♀	Pul	♀	Pul	♀	Pul	♀	Pul	♀	Pul
G	1	15	70		1♂			-	6					1	5
"	2	3	16		4♂	1	1	2	8	1	-			1	1
"	3	6	41												
"	4	8	46							1	1			1	2
"	5	droog													
"	6	1	8			1	6	2	6			2	-	-	7
"	7	3	27												
"	8	-	-					1	7					1	-
M.M. +	" 9	12	54			2	5	3	14	3	7			3	4
"	10	8	60			1	7								
"	11	12	131	7						1	4				
"	12	14	76												
"	13	18	114												
"	14	2	13												
"	15	14	89	2	1	7									
"	16	1	7					3	5						
"	17	6	24					1	alarm						
G18 poel+	" 18			1				1	6			1	-		
"	19	1	5												
Toevoer noord		1	10			1	4							1	7
Eendenmeer		6	37					3	11						
Westerkanaal		4	31	9	3♂			1	alarm						
N.O. kanaal		4	17			1	7	1	3			2	20		
Barnaartkanaal		4	27	3		1	2	5	11	1	5	-	1		
1000 m. weg		3	12	3								1	11		
v.d.Vlietkan. N		2	16					1	7			-	1		
		149	931	25	8♂	9	39	24	84	7	17	6	33	8	26

2^e infiltratiegebied

	KUIFEEND				Wilde eend		Winter Taling		Tafel eend		Berg eend		Slob eend	
	♀M	Pul	♀Z	♀♂	♀	Pul	♀	Pul	♀	Pul	♀	Pul	♀	Pul
G 20	2	30			3	12	1	5					2	9
" 21	8	59			1	5	1	alarm			1	6	3	27
" 22	5	28	3	2♂							2	19	1	2
" 23	5	26	8						1	7				
" 24	20	107	2	1♂					1	-				
" 25	8	84					2	-			-	3	1	-
toevoer 1000 m.	7	41	1											
scheiding 2 ^e -3 ^e inf.	2	4					2	-					1	2
Westerkanaal	-	-	6								3	27		
Rechte Schusterkanaal	1	4	4						1	4				
	58	383	24	3♂	4	17	7	7	3	11	6	55	8	40

3^e infiltratie gebied

	KUIFEEND				Wilde eend		Winter Taling		Tafel eend		Berg eend		Slob eend	
	♀M	Pull	♀Z	♀♂	♀	Pull	♀	Pull	♀	Pull	♀	Pull	♀	Pull
G 26	5	28												
" 27	18	102											1	4
" 28	20	108									2	5	1	2
" 30	10	55					1	alarm					1	8
" 31	10	84					1	2						2
" 32	8	47					1	alarm	1	3			-	
" 33	11	91							1	3	1	10	1	2
Westerkanaal											2	8		
Kromme Schus. W														
Rechte Schus.kan.											1	8		
toevoer	3	21												
	85	536	-	-	-	-	1	2	2	6	6	31	4	18

Zwarte- + Witteveld. (nieuwste gebied).

	KUIFEEND				Wilde eend		Winter Taling		Tafel eend		Berg eend		Slob eend	
	♀M	Pul	♀Z	♀♂	♀	Pul	♀	Pul	♀	Pul	♀	Pul	♀	Pul
G 29	12	31												
" 34	4	19												
" 35	4	32			-	1								
" 36	5	24			1	4			12♂					
" 37	3	1												
" 38	15	62	4		1	2			2	8♂	-	4		
V. Lennep " 39	10	36			1	7							-	3
" 40	21	28									-	1		
toevoer Zw.Veld	2	14					1	5						
" WitteVeld	11	66					1	5					1	1
Witteveldkanaal	3	15		4										
Nieuwkanaal	1	6	5	2♂										
Kromme Schusterø	-	-	4	1♂					1	-				
	91	334	13	3♂ 4	3	14	2	10	3	20♂ 8	-	5	1	4

Overige kanaalen:

	KUIFEEND				Wilde eend		Winter Taling		Tafel eend		Berg eend		Slob eend	
	♀M	Pul	♀Z	♀♂	♀	Pul	♀	Pul	♀	Pul	♀	Pul	♀	Pul
N.O. Kanaal	19	97	6	1♂	2	11	1	alarm 3 12					2	9
Oranjekom	-	-	6											
Sprenkelkan+DKom	1	5									1	7	1	3
Korte Sprenkel	-	-									1	2		
v.d. Vlietkanaal	-	-												
Zwarteveldekanaal	3	18	5		3	13	1	1						
toevoer Middeveld	1	25					1	6						
Verl. Oosterkan.	3	13		1	5	14								
Oosterkanaal	-	-												
v. Limb. Stierum- kanaal	-	-												
	27	158	16	1♂ 1	10	38	1	alarm 5 19	-	-	2	9	3	12

Totaal eenden:

	KUIFEENDEN				Wilde eend		Winter Taling		Tafel eend		Berg eend		Slob eend	
	♀M	Pul	♀Z	♀♂	♀	Pul	♀	Pul	♀	Pul	♀	Pul	♀	Pul
1 ^e infil. geb.	149	931	25	8♂	9	39	24	84	7	17	6	33	8	26
2 ^e infil. geb.	58	383	24	3♂	4	17	7	7	3	11	6	55	8	40
3 ^e infil. geb.	85	536			-	-	3	2	2	6	6	31	4	18
Zwarte+Witteveld	91	334	13	3♂ 4	3	14	2	10	3	8	-	5	1	4
Overige kanalen	27	158	16	1♂ 1	10	38	6	19	-	-	2	9	3	12
Totaal	410	2342	78	15♂ 5	26	108	42	122	15	42	20	133	24	100

KUIFEEND

	gem. aantal pulli over	♀♂ met pulli	1968	1967
1 ^e infil. geb.		♀♂ met pulli	6,2	7,2
" "	" "	totaal ♀♂	5,4	6,5
2 ^e infil. geb.	" "	♀♂ met pulli	6,6	7,4
" "	" "	totaal ♀♂	4,7	7,0
3 ^e infil. geb.	" "	♀♂ met pulli	6,3	7,8
" "	" "	totaal ♀♂	6,3	6,5
Zwarte+Witteveld	" "	♀♂ met pulli	3,7	7,7
" "	" "	totaal ♀♂	3,2	6,3
Overige kanalen	" "	♀♂ met pulli	5,9	7,7
" "	" "	totaal ♀♂	3,6	5,0
Totaal Kuifeenden	" "	♀♂ met pulli	5,7	7,4
" "	" "	totaal ♀♂	4,8	6,4

Zoals bovenstaande tabellen aantonen is het aantal broedende Kuifeenden weer iets in aantal toegenomen, tot minstens 410 paar maar waarschijnlijk 493 paar (verleden jaar minstens 392 paar, maar waarschijnlijk 460 paar). Vergelijken we de tabellen met die van 1967 dan zien we dat alleen in het 1^e infil. gebied het aantal met 15 paar verminderd is, terwijl alle andere gebieden een stijging te zien gaven van 5 tot 24 paar, vooral in het 3^e infil. gebied.

De broedresultaten waren echter veel slechter dan in 1967, gemiddeld 1,6 pulli per ♀ minder. Opvallend is echter dat in het 3^e infil. gebied, waar het aantal broedparen het meest omhoog ging, ook de broedresultaten het hoogst waren.

Een verklaring hiervoor is misschien dat dit gebied nog niet aan

z'n maximum aantal broedvogels is, evenals het Witte- en Zwarteveeld, omdat deze gebieden het laatst zijn klaargemaakt, waarna de infiltratie - geulen met rivierwater gevuld werden.

Hierdoor is het planten- en insektenleven in het water nog niet op het maximum peil is gekomen, wat het voedsel van de Kuifeend vormt. De slechtere broedresultaten schrijf ik toe aan het vele slechte weer met veel regen en lage temperaturen. Door deze lage temperaturen was de plantengroei in de geulen later en veel minder dan in 1967, waardoor ook de waterinsekten waarschijnlijk minder talrijk zijn geweest dan het vorige jaar, zodat er een voedselschaarste optrad, waardoor meer pulli gestorven zijn.

De grote aantallen mugjes die met gunstig weer op en vlak boven het water aanwezig zijn worden vooral door de zeer jonge pulli met graagte gegeten, je ziet dan de donkerbruine donsballietjes snel door het water schieten, terwijl ze met snelle uitvallen de insekten van het wateroppervlak of uit de lucht pikken.

Door het koude en natte weer waren ook deze insekten zeer schaars, wat ook erg nadelig was voor de zwemeend - pulli.

In 1968 kwamen met zekerheid 79 vogelsoorten tot broeden en van nog 7 andere soorten is het broeden niet bewezen maar niet uitgesloten. Het totaal aantal broedvogels tussen 1959 en 1968 is met de 2 nieuwe soorten van dit jaar op 99 soorten gekomen.

Dit aantal zal in de komende jaren nog wel iets oplopen, vooral bij de watervogels verwachten we nog enige soorten, zoals Krakeend, Pijlstaart, Krooneend en Waterral. Nog drie andere soorten die in de toekomst verwacht kunnen worden zijn: Kleine Mantelmeeuw, Snor en Fluiter.